



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Deus ad amicitiam naturâ suâ propendet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA TRINITATIS.

ALLOCVTIO II.

DEVS ad Amicitiam naturâ suâ propendet.

Ecce ego vobiscum sum. Matt: 28.



M Agisne è Principis majestate sit, frequentius inter suos conspici, cum eis versari & agere, an potius omnino à conspectu populi sese abstrahere;

Politici certant & adhuc sub judice lis est.

Plutarchus Periclem scribit nulla alia re magis sibi auctoritatem apud Athenienses conciliasse, quàm quòd rarissimè in publicum prodiret. Bodinus Regem Indiæ sua ætate fuisse memorat, qui præter uxorem ac liberos alloquebatur neminem, neque cernebatur ulli, sed de domesticis quispiam arundine ori admotâ adventantibus responsa dabat. Alius quidam neminem nisi per vitrum alloquebatur, & ita in cavea ista vitrea majestatem se tueri posse existimabat. Contrâ Agefilaus Rex Spartanorum assiduè in propatulo & omnium oculis versari gloriabatur. Trajanus reprehensus ab amicis, quòd se alijs familiariorer faceret, quàm deceret Imperatorem, respondit: talem præstabo me Imperatorem privatis, qualem ipse privatus optassem. Continuus aspectus, inquit Callistratus, minùs verendos magnos homines ipsa societate facit. Et rursus attestante Aureliano: Imperator qui domi clausus

est, vera non novit, & cogitur hoc tantùm scire, quod alij loquuntur.

Sed litem hanc & problema resolvere videtur ipse summus mundi Dominus ac Monarcha, ille nimirum qui hodie gloriatur: data est mihi omnis potestas in cælo, & in terra; resolvere, inquam, videtur, cum non dubitet se ita communem facere hominibus, ut præsentiam suam ne quidem ad unum diem illis subtrahat: ecce ego vobiscum sum omnibus diebus. Beatius nihil expectare possumus, quàm Deum esse nobiscum, hæc beatitatis nostræ summa, hic felicitatis terminus. Cupiebat pia quædam femina scire ex Beata Virgine, quodnam verbum Angelicum omnium svavissimè ejus aures ferierit. Obscureta est postulanti femine Virgo, eique apparens dixit, sibi omnium gratissima & svavissima fuisse hæc duo: Dominus tecum. Eadem B. Eulalie Pom. B. 1^o commendavit: quando me, inquit, part. 4. A. 3. salutata Angelica salutatione, noli, si vis mihi placere, amodò illam salutationem tam cito proferre, scias me tunc gaudium summum percipere, maxime cum dicis: Dominus tecum. Apud Hebræos communis hæc se mutuò salutandi formula fuit. Sic Angelus Gedeoni: Dominus tecum virorum fortissime. Sic Ruth. 2. Booz messoribus: Dominus vobiscum. Sed & defacto inter Germanos mos

Z

iste

Bod. 4. de Rep. c. 6.

Kirchn. de Rep. Diss. 20.

Callist. l. 19.

* ff. de offic. Præs. Vopisc. in Aur.

Pom. B. 1^o part. 4. A. 3. c. 4^a

Ind. 6.

Ruth. 2.

iste precandi in usu est. Hinc Rex Sue-
ciæ Gustavus ante prælium Lucense
suis non aliam dedit tesseram, quam:
† Gott mit *Deus nobiscum.* † Quanquã ille non cū
vns. omnibus æqualiter est, ut acutè pro suo
Aug. supra ingenio notavit Hipponensis Doctor.
illud Matt. Nam cum Justis, & *in Justis est sicut pro-*
6. Pater, tector, adjutor, & amicus; *in reprobis si-*
noster, *cut pavor, horror, & inimicus, id quod*
præsenti sermone prosequar, simulque
docebo Deum naturã suã ad amicitiam
propendere, eamque nobis unicè ex-
petendam esse.

Cum multis ineffabilem Dei essen-
tiam nominibus exprimere vellent ve-
teres Hebræi, inter alia nomen ei מְקוֹם
Makon quod est locus indiderunt, quasi
indicarent illum esse communem re-
rum omnium locum, extra quem exi-
stere nusquam possint. Hinc Paulus
Act. 17. 27. in Actis: *non longè abest ab unoquoque*
nostrum; in ipso enim vivimus, movemur,
& sumus. Hoc est, ut explicat Corne-
lius à Lapide, sumus in ipso tanquam
in continente & loco. Deus enim si-
cut est ævum ævorum, ita est & spati-
um spatiorum, & locus locorum. Imò
ut ait S. Augustinus: *est quasi mare*
quoddam immensum per infinita spatia
extensum, in quo mundus, & omnia qua
in eo sunt, innatant quasi spongia in Oceano.
In Deo ergo quasi pisces in aqua toti
immergi sumus; in Deo quasi in æthere
infinito vivimus, & toties quoties au-
ram attrahimus, Deum attrahimus, in-
tra Deum stamus, & habitamus, cum
illo toti penetramur. *Ipsè (verba sunt*
Lyran) est nobis intimior, quam nos ipsi,
quoniam ipse conjungit principia intrinse-
ca, quibus unusquisq, nostrum substantia-

liter constituitur. Amicis, quos voca-
mus intimos, id solenne est, ut se pe-
netrare cupiant. Sic duo amici (ut
refert Plato) simul iter instituentes,
cum in Vulcanum casu inciderent, &
ab eo instantè urgerentur, à se, quid-
quid in hoc mundo potissimum cupe-
rent, efflagitarent, responderunt: nos
ambos camino tuo inijce, ut funda-
mur; aut in incude ita contunde, ut è
nobis duobus unum efformes. Divi-
nissimæ tres Personæ: *Pater, Filius, &*
Spiritus Sanctus, unum sunt inter se
per naturam, cupiunt tamen etiam u-
num esse, & quodammodo in unum
conflari nobilium. S. Gertrudi dixit
aliquando Deus: *ego qui sum purus &*
merus amor, ita desidero ut uniaris mihi
indissolubili unione, sicut homo desiderat
retinere halitum & spiritum suum, sine
quo nequit vivere. Et libro 1. vitæ c.
4. sic de ea loquitur: *ego totus sum illius,*
ac tali amore divinitatis meæ illi sum in-
separabiliter unitus, quasi in eodem me-
tallo conflata vi ignis uniantur aurum &
argentum. Nempe delicia illius ma-
ximæ, ut S. Lutgardi revelavit, esse
cum filijs hominum. At numquid se
ipso satis beatus? Ut quid igitur con-
versatione cum hominibus, sibi infini-
tè inæqualibus pro complemento suæ
felicitatis opus habet? Ethica quæstio
est: an inter inæquales dari possit vera
amicitia, & respondetur negativè.
Rursum alia quæstio proponitur: *an*
beatus amicis egeat? & respondetur af-
firmativè. *Quis enim esset fructus in pro-*
speris rebus (ait Seneca) nisi haberes ami-
cum, qui illis æquè ac tu ipse gauderes?
Deus igitur hoc ipso, quod beatissimus
sit

lib. 3. vitæ.
26.Vernul. In
sit. moral.
l. 4. c. 4.
c. 12.

fit, non satis habuit se, naturamque suam communicare ad intra divinis personis, nisi etiam eandem communicaret ad extra hominibus per gratiam habitualem, per quam eos è statu inæqualitatis elevat, ut, teste S. Petro, efficiantur consortes divinæ naturæ: gratia vobis & pax adimpleatur in cognitione Dei, ut per hac efficiamini divinæ consortes natura. Est gratia, ut docent Theologi, supernaturalis quædam qualitas animæ infusa, adeo præstans & excellens, ut per eam proximè & summè participemus divinam naturam, itaq; Dei amici fiamus, ut verissima inter nos & illum amicitia intercedat, quem admodum docet Svarez. Præcipua, ut reliquas taceam, conditio est amicitia, idem velle atque idem nolle, juxta illud Sallustij: idem velle atq; idem nolle ea demum vera amicitia est. Et illud Ciceronis: amicitia est voluntatum summa consensus. Non vult defacto Deus, nisi quod Justus; nec Justus, nisi quod vult Deus, adeo ut non tantum unus ille, sed omnes Justi hoc quasi proprio nomine appellari possint. Quod vult Deus, * & Deus vicissim: Quod vult Iustus. Rogavit illum aliquando Abraham circa Sodomitas: quid si tibi inventi fuerint quinquaginta Iusti (& sic deinceps descendendo usque ad decem) non delebis locum istum? Respondit: non delebo. Et quamvis postea deleverit, id factum, quia Abraham ulterius non petivit; communiter enim sentiunt Interpretes, si perrexisset petere etiam usque ad unum, Deum in Sodomitas in gratiam Abrahami servitutum non fuisset. Blossius Tiberij Gracchi amicus

cum, quid in gratiâ ejus fecisset, interrogaretur: Omnia, inquit. An etiam templa incendisset? nunquam id ipse ait, voluisset, si voluisset tamen, fecissem. Si nos quæreremus ex Deo, quid in gratiam Abrahami sui intimi amici fecerit, meritò responderet; omnia: qui enim proprium filium suum semini ejus dedit, quomodo non omnia cum illo donavit? Sed si præterea quæreremus, cur Sodomam & Gomorrhaim incendit? diceret: nunquam ipse contrarium voluit, aut petijt; si voluisset tamen, non fecissem. Alberti II, Imperatoris symbolum fuit: amicus optima vita possessio. Et Socrates apud Laërtium dicere solebat, nullam possessionem amico fideli pretiosorem esse; hinc apud Scythas, teste Luciano, ditissimus habebatur, qui optimos amicos possideret. O quam veriùs de amico Deo dixerò: Deus optima vitæ possessio. Hunc qui per gratiam habitualem possidet, meritò ditissimus, meritò beatus censendus est. Si enim amicorum omnia sunt communia, quomodo non omnia habebit, qui Deum rerum omnium Dominum amicum habet? Fons, unde bona promanant, est cum benigno Deo familiaritas, inquit Philo; & D. Ambrosio teste, nihil ei deesse potest, cui adest omnium plenitudo. Hinc Justus & ipsi quidam Dij sunt, ut patet ex illo Christi dicto: ego dixi; Dij estis, & filij Excelsi omnes, qui gloriari queant cum Apostolo: omnia possumus in eo qui nos confortat. Sed horresco, dum verba illa ejusdem Domini in mentem revoco: nonne ego vos duodecim elegi, & ex vobis unus Diabolus est. Itane Diabolus

Rom. 8. 32.

Phil. de migrat. Abraham.

Ambr. l. 2. de Jacob. & vita beata 6. 5.

2. Pet. 1.

Svar. 2. 2. g. 23. a. 1. Valentia & a. li. Sallust. in Casil.

* meminit illius Martirol. Rom. 26. Octobr. Gen. 18.

bolus in cætu Deorum? quis ille Diabolus? utique Judas Iscariotes. Cur ita? *hic enim erat traditurus eum*, subdit Evangelista. Ecce fœdifragum! ecce perfidum! cui meritò exprobetur: *amicæ ad quid venisti? istane amicitia fides? hoc officium? tunc amicum tuum, quem defendere ad sanguinem debueras, in manus hostium tradis? tunc ei, pro quo mori, & extrema pati te oportebat, mortem tam ignominiosam concilias? hæc benevolentia? hæc pro acceptis beneficijs gratitudo? Iuda osculo filium hominis tradis? ô signum sacrilegum*, (liceat cum Augustino exclamare) *ubi ab osculo incipitur bellum, & per amicitia indicium, amicitia rumpitur Sacramentum*. Juda Diabole quid agis? Diaboli continuo fiunt, quotquot Dei amici esse desinunt, quotquot fœdus cum Deo rumpunt, gratiam habitualement peccato mortali commutant, id quod etiam divinitus cuiusdam Personæ ostensum, quæ hominem à commisso adulterio Diabolica facie personatum spectavit. Ah qualis commutatio! qualis conversio! fieri ex Justo scelestum, è Deo Diabolum, è cœli hærede orci mancipium, è beato miserum! Etiamne cum ejusmodi Deus est? Est equidem; sed, ut suprâ ex Augustino dixi, *ut pavor & horror*. Et sic manebat cum Juda, cui identidem minabatur: *va homini illi per quem filius hominis tradetur; bonum erat ei, si natus non fuisset*. Nequeunt amicè simul habitare peccatum & gratia. Conduxerat aliquando spatiosas ædes carbonarius, & fullonem angustius habitantem, ad se ut migraret, invitabat. Negavit fallo, quòd fieri non posset, ut unâ viverent: nam quæ ego, inquit, abluendo nitida reddidero, ea tu fuligine replebis. Nigrius quolibet carbonario peccatum est, gratia contra omnium candidissima. Quomodo itaque in una eademque domo habitare possint, siquidem quæ gratia abluendo nitida reddit, ea peccatum fuligine & maculis replet. Hinc ubi primùm introivit in Judam Satanas, Christus ad illum: *quod facis*, inquit, *fac citius*. Ioan. 13. 27. Quid verò per hoc significare voluerit, egregiè exponit D. Ambrosius, nempe, *ut quia introierat in illum Satanas, ipse de Abel & abiret à Christo. Ejcitur itaq; & excluditur, eò quòd jam cum Domino IESV esse non possit, quia cœperat esse cum Diabolo*. Et quantopere ex ejus præsentia & ingressu sit denigratus, satis innuit Evangelista, cum dicit: *exiit continuo; erat autem nox*. *Non solum exiit; sed continuo & nocte exiit. Nec mirum, si noctis tenebras habebat, qui Christum deserbat*. Sed observandum præterea, qua occasione exiverit: *cum accepisset buccellam*. Cum accepisset, non autem cum comedisset, ut rectè animadvertit D. Thomas: *fortè, inquit, in mensa dimisso pane nullam traxit moram. Cujus quidem ratio esse potest, quòd Diabolus, qui jam intraverat in cor Iudæ, timens, ne si panem comederet, eum cedere oporteret, non valentem in eodem loco cum IESV esse, non permisit Iudam panem comedere. Quæ enim conventio Christi ad Belial? Similiter Divus loquitur Hieronymus: quomodo dies & nox misceri nequeunt: sic nec justitia & iniquitas, peccatum & bona opera, Christus & Antichri-*

Aug. serm. 127. de tēp.

Cantip. l. 1. c. 30. §. 40.

Matth. 26.

24.

Hierō. l. 2. in Iovin.

christus. Si peccaverimus, & per peccati januam ingressus fuerit Diabolus, protinus Christus recedit.

Gloriatur apud Matrem hirundo, quod elegantem & commodum sibi amatorem turdum reperisset. Imò, inquit Mater, non bene illi tecum conveniet: tu frigus ferre nequis, ille calor; tu ver optas & quæris, ille brumã. Gloriatu quandoq; anima peccatrix se repudiato Deo congruum sibiq; similem amatorẽ Diabolum reperisse. Sed ò misera & infelix anima, nescis, cum quo amicitiam inieris, nescis quẽ inveneris. Pessimẽ certẽ simul convenietis; nam ille flamas amat, tu aquas; ille tenebras, tu lucem; ille tormenta, tu blandimenta; ille amara, tu dulcia; ille vermes, tu delicatos saporẽs; ille foetores, tu odores; ille lutum, tu plumas; ille ferreas compedes, tu aureos torques; ille carcerem, tu libertatem; ille mortem, tu vitam; verbo ille infernum, tu paradysum. Non potest peccatori cum Dæmone bene convenire, quia vera amicitia juxta Ethicos tantum inter bonos est. *Vera amicitia*, inquit Cassiodorus, *inter bonos tantum oritur, inter meliores proficit, inter optimos consummatur.* Hinc Plato amicitias inter improbos vocabat *animarum calamitates*. Et D. Augustinus: *sunt, inquit, amici ex certa amicitia, qua nec amicitia dicenda est, quam facit mala conscientia: sunt enim homines, qui pariter mala committunt, & ideo sibi videntur conjuncti, conscientia malã sunt ligati; cujusmodi ferẽ sunt viarum prædones, expilatores domorum, latrones & malefici, quorũ societas & amicitia sola qualisqualis lucri spe nititur, quod tamen si*

vel ex aquo non partiantur, vel majus aliunde promittatur, protinus arma in seipos vertunt, & mutuis invicem vulneribus, imò & cædibus grassantur. Sic amicum hominis Dæmon se simulat, sed propter proprium lucrum: Deus contra, qui nullius eget, in amore hominum aliud non spectat, quàm illorum ipsorum bonum: propriẽ enim amare nihil aliud est, quàm velle bonis aliquem affici quàm maximis, etiam si ad se ex his nihil redeat, ut bene Tullius. Ergo AA. unusquisque nostrum cum Guilielmo Parisiensi exclamet: *va mihi, si tu Deus non fueris mecum, vel ego tecum. Beatum, & beatissimum me credo Domine, si te sentio esse mecum; sed tædet me mei, & odio ipse mihi sum, quoties sentio me non esse tecum. Quamdiu sum tecum, sum etiam mecum; non sum autem mecum, quamdiu non sum tecum; & va mihi quotiescumq; non sum tecum, sine quo nunquam esse possum.* Cum S. Gregorius Agrigentinus Antistes Jerosolymam Sanctorum locorum visendorum causã profectus, in quoddam Palæstinæ cænobium divertisset, videns Monachos, cœlestium rerum contemplationi deditos, totos à terra sursum veluti attondi, vehementi cœpit pudore suffundi, atque etiam in lacrymas resolvi. Id cum Præfectus Monasterij notasset, suspicatus eum ideo gemere, quòd longius à suis abesset; fili, inquit, ne animum nimio mærore obruas, confide in Deo; brevi reditus patebit in natale solum. At ille respondit: *non ea causa mæroris est, quòd longè absim; sola præsentis Dei contemplatio ad illum repellendum mihi satis est. Dum enim cogito*

Cic. l. 2. de finib. Guilielmus Paris. in Meditat.

Metaphr.

Aug. h. 38.

me continenter in eius versari conspectu, affatim solaty accipio. Id unum me angit, quod tam longe absim a vita religiosa perfectione. Quamdiu in hoc Mundo degimus, omnes peregrini & exules sumus; (omnis enim, ait S. Augustinus, qui ad supernam pertinet civitatem, peregrinus est Mundi, & dum temporali utitur vita, in patria vivit aliena) multas gemendi & flendi causas habemus, ut idcirco vallis lacrymarum sit vita nostra, imò lacrymarum mare, cujus litus est mors, cujus scopuli pericula, cujus venti tentationes, cujus guttæ sunt momenta: solatij tamen affatim capiemus, si continenter in DEI conspectu ac præsentia versemur, si Deum nobiscum habeamus. De Samuele

1. Reg. 3. 19. testatur sacra pagina: Dominus erat

cum eo, & ideo omnia mala præsertim spiritualia à Samuele exulabant. * Discipuli illi in mari periclitantes ubi primum Christum præsentem habuerunt, eumque in navim accipere voluerunt, statim omni periculo sunt defuncti, statim navis fuit ad terram, in quam ibant. Cedit quippe omnis perturbatio, cunctaq; pericula desinunt, cum Christus adest inquit D. Cyrillus. David ex Dei præsentia adeo sui securus & audax factus est, ut auderet gloriari: si ambulavero in medio umbra mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Quæ securitate ut gaudeatis, diligenter universi studete, ut per gratiam habitalem sit semper

Dominus vobiscum.



DOMI-

Aug. sent.
n. 17.

* F. Men-
doz a hoc
loco.

Ioan. 6. 21.

Cyrill. A.

lex. l. 3. in

Ioann. c. 23.

Psal. 22. 4.